

[Harald Nielsen.]

grund skulle finde den civile arbejdstjeneste mere tiltalende end den militære værne-tjeneste. Jeg tror ikke, at det ærede medlem hr. Skytte så absolut har ret i, at man ikke også indenfor denne kategori finder menne-sker, som af andre grunde end rene samvit-tighedsgrunde foretrækker at udføre denne tjeneste. Det er i hvert fald sagt mig i for-bindelse med det, jeg her har nævnt, at noget sådant skulle kunne forekomme.

Med hensyn til det, der er skrevet i lov-forslaget om overførelse til civilbeskyttelses-tjeneste og til civil forsvarstjeneste, kan jeg ganske tilslutte mig de bemærkninger, som den højtærede indenrigsminister fremsatte.

Med hensyn til den anden hovedbestem-else, en nedsættelse af tjenestetiden fra 18 til 15 måneder, kan vi ikke give den vor tilslutning. I 1933 var den militære tjenestetid vel endnu omkring 5—6 måneder, og dengang var der vist en halv snes måneder længere tjenestetid for de civile værneplig-tige, hvad man altså på det tidspunkt har fundet var en passende forskel, hvis man virkelig skulle sikre sig, at det kun blev dem, der af samvittighedsgrunde ikke ville være soldat, der meldte sig til det civile arbejde. Nu er den militære tjenestetid udvidet til en halv snes måneder. Hvis det foreliggende forslag gennemføres, bliver der altså nu en længere tjenestetid for de civile værnepligtige på 4—5 måneder, og det finder vi fra vor side er for lidt.

Sagt i korthed kan vort parti ikke give tilslutning til forslaget i den form, hvori det her foreligger, men vi er naturligvis villige til at drøfte det i et udvalg.

Carsten Raff: Det ærede medlem hr. Skytte takkede ministeren til trods for, at han afslog at gennemføre lovforslaget. Jeg må pådrage mig det ærede medlems taknemlighed i særlig grad, fordi jeg er villig til at undersøge forslaget nærmere.

De bærende principper er jo, som det er blevet sagt af tidligere ordførere, uhyre fornuftige. Det er bare forbavsende, at de måske ikke er blevet gennemført, og at det skulle ligge sådan, som den ærede forslagsstiller siger. Jeg har mine erfaringer i så henseende fra beskæftigelse i 13 år med de nuværende såkaldte arbejdstekniske ung-domsskoler, hvor vi har været igennem hele dette register af arbejder: landvindingssar-bejder, arkæologiske udgravningsarbejder, arbejder for hedeselskabet — dog ikke så meget de sidste, fordi de griber ind i be-stående arbejdsforhold. De såkaldte fly-

vende kolonner er jo en af de bedste beskæf-tigelsesformer, man overhovedet har. Vi har været gennem det hele, men resultatet er faktisk det, at allevegne, hvor det er os muligt, ender vi med skovarbejder som den fornuftigste, den samfundsnyttigste og den bedste form. Derfor må skovarbejdet være galt organiseret ved disse lejre, for ellers ville man få nøjagtigt de samme erfaringer, som alle partier i dette udvalg efterhånden har fået. Der er utvivlsomt noget her, der er galt. Det skyldes vel også, at forholdene er så skiftende, at der er lidt tilfældigt over det hele; det er vanskeligt at lægge bestemte lejre på bestemte steder med bestemte arbejdsopgaver. Men med skovarbejdets unyttighed og upraktiskhed som hovedargu-ment kan jeg dårligt gå ind i disse forhandlin-ger, for mine erfaringer, som altså er temmelig langvarige og strækker sig over et temmelig stort felt — vi har haft snese af lejre i virksomhed —, siger lige nøjagtigt det mod-satte. Derfor synes jeg, det ville være naturligt, om man drøftede dette spørgs-mål i et udvalg, og jeg synes også, det ville være naturligt, om man fik lejlighed til at se, hvordan dette arbejde foregår. Det er en ganske selvfølgelig ting, som man af takt-grunde ikke til daglig går og stikker sin næse i — det kommer jo ikke os andre ved —, at disse mennesker af samvittighedsgrunde beskæftiger sig med disse arbejder, men det ville ikke være urimeligt, om et rigsdags-udvalg fik lejlighed til at se på tingene og se, hvad bund der er i den kritik, der her er kommet frem.

Jeg vil også nævne i anledning af ministe-rens betragtninger, at netop dette skov-arbejde, nemlig i ungskeve eller rettere i plantager, er arbejde, der ikke griber ind i bestående arbejdsforhold. Jeg tror, det er snart 15 år siden, den nuværende højtærede undervisningsminister rejste det spørgs-mål og nævnte, at der er arbejde i jyske plantager, der ikke bliver gjort, simpelthen fordi det ikke kan betale sig. Men hvis man har en sådan stab, en sådan kolonne, vil den afstand, der er til rentabiliteten, kunne dækkes af de fornuftgrunde og sam-fundsmæssige grunde, der er her ligesom ved de arbejdstekniske ungdomsskoler, og så kan det betale sig, så er det overordentlig nyttigt. Derfor er det også interessant at høre, om der ved den forholdsvis store sum, der, som den ærede forslagsstiller sagde, er på finansloven, er taget hensyn til de vittelige produktionsmæssige resultater, der opnås ved et sådant arbejde. Det er et meget rigt og omfattende arbejde, positivt nyt-